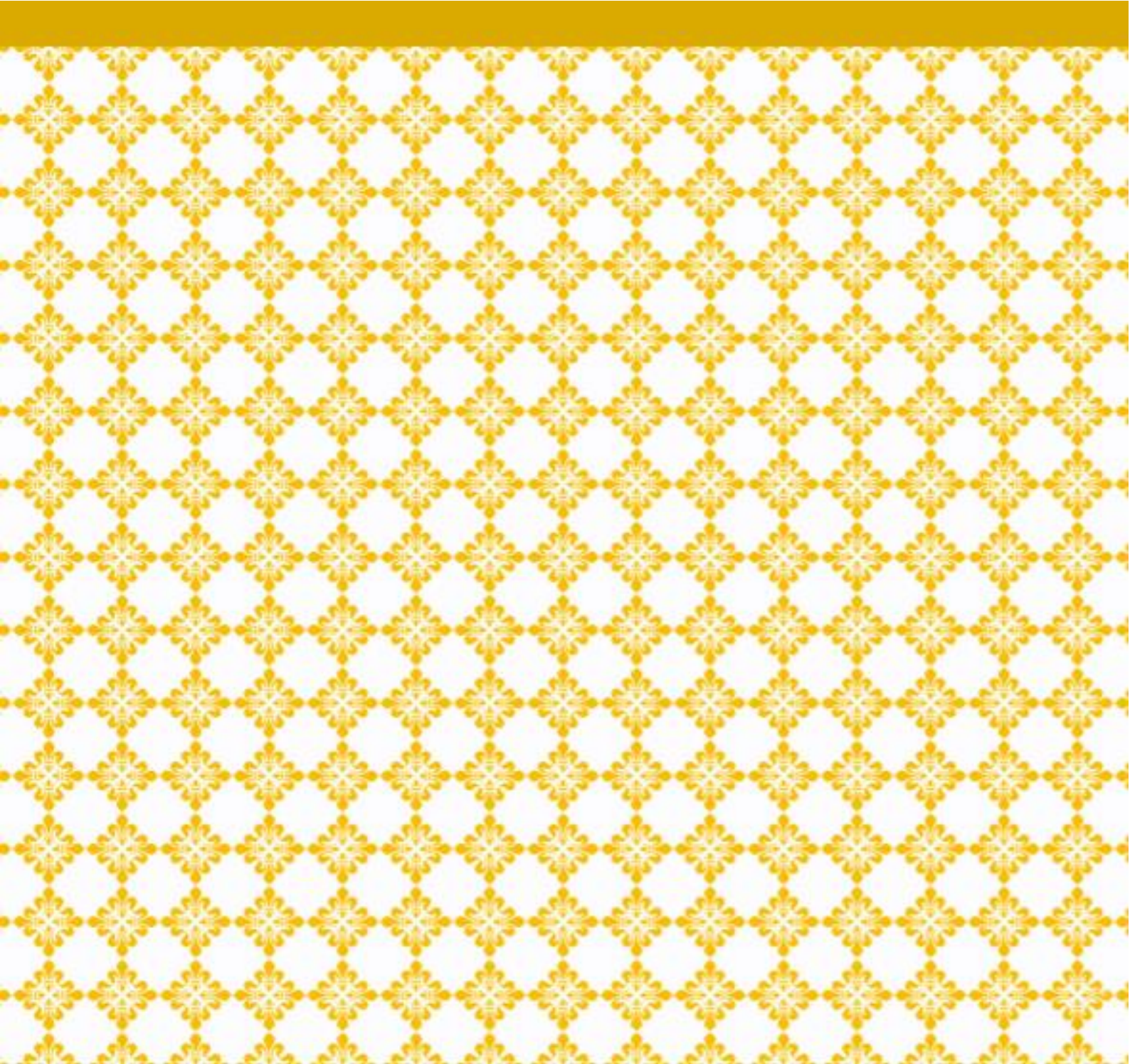

Bokslut vatten- och avloppsverksamhet 2023

Tekniska nämnden

Verksamheten för vatten- och avlopp

1.1 Verksamhet

Teknisk nämnd ansvarar för vatten- och avloppsverksamheten (VA) i kommunen.

Verksamheten för vatten och avlopps uppdrag är att producera och leverera ett godkänt dricksvatten, avleda, rena och återföra renat spill- och dagvatten till sjöar och vattendrag inom verksamhetsområdena för VA.

Verksamheten för vatten och avlopp svarar för planering, ny- och ombyggnation samt drift och underhåll av verk, distributionsnät, dagvattenanläggningar, pumpstationer och tryckstegringsstationer.

1.2 Väsentliga händelser

Verksamheten för Vatten och avlopp har flertalet större investeringsprojekt som pågår. Kommunstyrelsen beslutade under året att starta planeringsfasen av Enköpings framtida dricksvattenförsörjning, vilket ska ske genom en kombination av dricksvatten från egna täkter och från Västerås dricksvattenproduktion. Under året har samarbetsavtal tecknats med Mälarenergi Vatten AB.

Kommunstyrelsen har även under året fattat genomförandebeslut av kommunens nya avloppsreningsverk och första spadtaget för byggnationen skedde i slutet av året.

Runt Dr Westerlunds Gata i centralorten pågår omfattande exploaterings- och förtättningsprojekt. Nya dricks-, dag- och spillvattenledningar är förlagda i delar av nya programområdet Lillsidan.

Vid årsskiftet 2023/2024 övergår verksamheten till månadsfakturering av kund, vilket hoppas förbättra kundupplevelsen och minska risken för kundförluster.

Under året har verksamheten tillsatt flertalet tidigare vakanta tjänster utifrån den omorganisation av verksamheten som genomfördes år 2022.

Det är stort fokus på digitalisering inom verksamheten. Verksamheten har bland annat implementerat ett nytt labbdatasystem, förberedelse för ett nytt verksamhetssystem för GIS-baserat digitalt ledningskartverk har skett och utrett förutsättningarna för införande av digitala dricksvattenmätare. Det pågår även arbete med ett projektstyrningsverktyg.

Med anledning av förtätning och stora exploateringar i centrala Enköping, samt med inspel från översiktsplansarbetet, behöver VA-verksamheten säkerställa kapaciteten i distributionsnätet. Detta genom att arbeta än mer modellering av distributionsnätet. Under året har dricks- och spillvattenmodellerna uppdateras för tätorten. En ny modell för dagvattendistributionsnätet och en skyfallskartering för centrala Enköping har påbörjats under året och de beräknas vara klara i början av år 2024.

Kartläggning av energiförbrukning har skett under året, vilket har medfört åtgärder så som sänkt inomhustemperatur i pumpstationer och byte till nya blåsmaskiner vilket har inneburit stor energieffektivisering.

Verksamheten är engagerad i branschorganisationen Svenskt Vattens kampanj gällande hållbar vattenanvändning. Genom uppmaning om vattenbesparingsåtgärder och satsning på gemensamt arbete, med exempelvis AB Enköpings Hyresbostäder (EHB), syns en minskning om 15 000

kubikmeter i dricksvattenåtgång jämfört med föregående år.

1.3 Interna kostnader

Nedan beskrivs hur gemensamma kostnader med andra verksamheter har fördelats och som belastar VA-verksamheten.

- Ekonomi- och administrativ stabspersonal SBF, enligt uppskattad arbetstid.
- Internhyra, utifrån ianspråktagna kvm.
- Telefon, enligt abonnemang kopplade till VA
- IT, efter antal licenser.
- Försäkringspremier, fordon kopplade till VA.
- Inköp, efter beställning.

1.4 Komponenttyp

Komponenttyp	Avskrivningstid intervall
Stomme och grund	30 - 80 år
Markanläggning	10 - 30 år
Under jord	15 - 80 år
Ovan jord	5 - 50 år
El	10 - 20 år
VVS	15 - 50 år
Övrig byggnation	10 år
Styr och larm	15 år

1.5 Resultaträkning

Resultaträkning (belopp i mnkr)	Bokslut 2022	Utfall helår 2023
Intäkter	111,6	114,3
Personalkostnader	-30,1	-35,3
Kapitalkostnader	-26,3	-36,6
Övriga kostnader	-44,0	-58,4
Summa kostnader	-100,4	-130,3

Avsättning	-11,1	0,0
RESULTAT	0,1	-16,0

1.6 Ekonomisk analys

Verksamheten för Vatten och avlopp (VA) visar ett underskott på 16,0 miljoner kronor jämfört med 0 miljoner kronor i budget för 2023. Omvärldsläget med rådande inflation och räntehöjningar slår hårt mot verksamheten. Kostnadsutveckling och räntenivåer har ökat markant mot vad som antogs när budgeten och taxenivån för år 2023 arbetades fram för drygt två år sedan.

Räntekostnaden har ökat markant mot vad som tagits höjd för i budget 2023, vilket påverkar driftsresultatet negativt med cirka 5,2 miljoner kronor.

Årets resultat har belastats med engångskostnader som avser utredningskostnader kopplat till investeringar. Det medför högre driftskostnader jämfört med budget till en summa om cirka 7,2 miljoner kronor.

Utfallet för intäkter är 2 miljoner kronor lägre än budgeterat på grund av sänkt förbrukning hos kund. VA har uppmanat till vattenbesparingsåtgärder och satsat på gemensamt arbete med exempelvis EHB, vilket fått ett fint resultat vattenbesparingsmässigt. Under 2023 har VA exempelvis fått lägre intäkter från kunden AB Enköpings Hyresbostäder (EHB) än föregående år med anledning av att EHB bland annat byggt om sina mätarplatser och bytt ut mätare till mindre mätarstorlek. Avvikelse mot budget finns även för intäkter kopplat till nyttjande av slamdammar.

Insatser och akuta insatser på grund av eftersatt underhåll har genererat mer kostnader än planerat. Exempelvis har kostnader för service av utrustning ökat kraftigt, med cirka en miljon kronor.

Materialkostnader och även kostnader för vissa tjänster har ökat på grund av rådande omvärldsläge och genererar en avvikelse mot budget.

Verksamheten har ett överskott för personalkostnader på grund av vakanser. Flera av dessa tjänster har dock tillsatts under året.

1.7 Balansräkning

	Not	Bokslut 2022	Utfall helår 2023
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
- Immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0
- Mark, byggnader och tekniska anläggningar		820,1	1 028,4
- Maskiner och inventarier		4,4	5,8
- Övriga materiella anläggningstillgångar		0,0	0,0
- Finansiella anläggningstillgångar		0,0	0,0
Summa Anläggningstillgångar	1	824,5	1 034,2
Bidrag till statlig infrastruktur		0,0	0,0
Omsättningstillgångar			
- Förråd med mera		0,8	1,1
- Lager av exploateringsmark		0,0	0,0
- Fordringar		22,5	14,6
- Övriga kortfristiga fordringar		1,1	0,7
- Kortfristiga placeringar		0,0	0,0
- Kassa och bank		196,4	249,2
Summa Omsättningstillgångar		220,8	265,6
SUMMA TILLGÅNGAR		1 045,3	1 299,8
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	2		
- Årets resultat		0,1	-16,0

- Resultatutjämningsreserv		0,0	0,0
- Övrigt eget kapital		1,5	1,5
Summa Eget kapital		1,6	-14,5
Avsättningar			
- Uppskjuten skatt		0,0	0,0
- Avsättning för pensionsskuld och liknande förpliktelser		5,1	6,2
- Andra avsättningar	4	75,2	75,2
Summa Avsättningar		80,3	81,4
Skulder			
- Långfristiga skulder	3,5	933,9	1 178,0
- Kortfristiga skulder		29,6	54,9
Summa Skulder		963,5	1 232,9
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		1 045,3	1 299,8
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER			
- Panter och därmed jämförliga säkerheter		0,0	0,0
- Ansvarsförbindelser		0,0	0,0
- Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulder eller avsättningar		0,0	0,0
- Övriga ansvarsförbindelser		0,0	0,0

Noter	Inventarier	Anläggningar	Total
Not 1: Anläggningstillgångar			
Ingående balans	4,4	820,1	824,5
Avskrivningar	-0,9	-22,5	-23,4
Utrangeringar anläggningar			
Investeringar under året	2,0	231,1	233,1
Utgående balans	5,5	1 028,8	1 034,2
Not 2 Eget kapital		VA	Total
Balanserat resultat		1,5	1,5
Årets resultat		0,1	-16,0
Summa Eget Kapital		1,6	-14,5
Not 3 Förutbetalda intäkter från anslutningsavgifter		2 022	2 023
Ingående anslutningsavgifter		147,8	159,7

Anslutningsavgifter 2020		0,0	0,0
Anslutningsavgifter 2021		0	0,0
Anslutningsavgifter 2022		15,7	0,0
Anslutningsavgifter 2023		0	32,9
Återföring av tidigare års anslutningsavgifter		-3,5	-3,7
Återföring av årets anslutningsavgifter		-0,5	-0,7
UB förutbetalda intäkter från anslutningsavgifter		159,7	188,2
Not 4 Fondavsättning framtida investering		2 022	2 023
Ingående fondavsättning		64,1	75,2
Genomförd avsättning under året		11,1	0,0
UB fondavsättning framtida investering		75,2	75,2
Not 5 Övriga Långfristiga skulder		2 022	2 023
Ingående balans		673,0	774,7
Årets förändring		101,7	215,7
UB Långfristiga skulder		774,7	990,4

1.8 Nyckeltal

Nyckeltal	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall helår 2023
Total kostnad per ansluten	2 643,00	2 809,20	2 766,40	3 706,00
Total kostnad per kubikmeter levererat dricksvatten	33,00	35,20	34,80	46,0
Andel drift- och underhållskostnad av total kostnad	78,2 %	75,2 %	79,9 %	72,5 %
Andel räntor och avskrivningar av total kostnad	24,6 %	26,2 %	27,5 %	28,1 %
Nyinvesteringar per ansluten	2 877,39	2 236,50	7 414,70	5 412
Reinvesteringar per ansluten	1 186,50	1 186,50	1 775,20	1 399
VA taxa typhus A	9 516,00	9 801,50	9 802,20	10 291,00
Antal anslutna personer	34 701 st	35 738 st	34 701 st	35 162 st
Antal anläggningar	6 352 st	6 413 st	6 469 st	6 502 st